

אשר, אברהם (1880-1950)

(Abraham Asscher). איש ציבור יהודי בהולנד. א' היה מבעלי מפעל היהלומים החשוב ביותר באמסטרדם ומנהלו, חבר לשכת המסחר של אמסטרדם, מראש המפלגה הליברלית, וב-1917-1940 ייצג את מפלגתו במועצה המחוזית של צפון הולנד. הוא היה פעיל במוסדות יהודיים רבים וחבר בתנועה הציונית. ב-1932 נבחר ליושב-ראש הוועדה המתמדת של ארגון הקהילות האשכנזיות וליושב-ראש מועצת הקהילה של אמסטרדם, ובכך הפך לאישיות החשובה והייצוגית ביותר ביהדות הולנד. בתגובה על האירועים בגרמניה הקימו א' וידידו פרופסור דוד כהן את הוועדה לעניינים יהודיים מיוחדים (Comité Voor Bijzondere Joodse Belangen) וא' היה יושב-ראש שלה, עד לפירוקה במרס 1941. בתחילת כיבוש הולנד בידי הגרמנים ביקר הרמן גרינג בבית החרושת של א' וקנה יהלומים בשווי של 1.4 מיליון גולדן. ב-12 בפברואר 1941 ביקשו השלטונות הגרמניים את א' להקים מועצה יהודית. א' ודוד כהן מינו את היודסה ראט, וא' היה אחד משני היושבי-ראש שלו. א' עסק מעט מאוד בעבודה היומיומית של היודסה ראט, ואולם, תמיד היה היושב-ראש בישיבות המליאה; הוא גם פעל לפעמים לשחרור יהודים מגירוש לפולין. א' זכה לטובות הנאה מסויימות מצד משטרת הביטחון, וזאת על-אף התבטאויותיו האמיצות בגנות המשטר הנאצי בשיחות עם הגרמנים. בין השאר שוחררו קרובים וידידים רבים שלו מגירוש לפולין. מזגו הסוער ואומץ ליבו הטבעי דחפוהו להתקומם לצעדי הדיכוי של הגרמנים, אך עמיתו דוד כהן הצליח תמיד לשכנעו שלא להתפטר ולהמשיך לשתף פעולה עם הממשל הגרמני.

ב-29 בספטמבר 1943 נעצר א' עם שאר ראשי היודסה ראט והועבר למחנה וסטרבורק, ומשם, בדומה לאנשי יהלומים אחרים, לברגן-בלזן. בתום המלחמה שוחרר א' וחזר להולנד. ממשלת הולנד הגישה נגדו תביעה בגין שיתוף-פעולה עם האויב. א' נעצר אבל התיק נסגר אחרי החקירה. בית-דין יהודי, שהיה קשור בקהילות היהודיות, הרשיע אותו והרחיקו מכול פעילות יהודית, ואולם, א' לא הכיר בסמכות בית-הדין, ניתק את קשריו עם הציבור היהודי ובמותו נקבר בבית-עלמין לא יהודי.